

„Mitologiczne krainy” - konkurs wiedzy o mitach

1 z 9

Konkurs adresowany jest do uczniów klasy V. Dotyczy tematów, zagadnień związanych z kulturą antyczną oraz wierzeniami starożytnych Greków i Rzymian. Pytania ułożono do tekstów zamieszczonych w podręczniku A. Klimowicz, M. Derlukiewicz „NOWE Słowa na start! 5”.

Cele:

- poszerzenie i utrwalenie wiedzy na temat mitologii,
- doskonalenie umiejętności czytania ze zrozumieniem oraz wnioskowania,
- pobudzanie pasji poznawczych uczniów,
- wdrażanie uczniów do odbioru różnych tekstów kultury,
- doskonalenie kompetencji językowych uczniów.

Przebieg konkursu:

Konkurs składa się z trzech etapów.

Etap I – każdy uczeń odpowiada na dwa pytania. Do drugiego etapu przechodzi ten uczeń, który odpowiedział dobrze przynajmniej na jedno pytanie.

Etap II – uczniowie odpowiadają na pytania do momentu pozostania trzech uczniów.

Etap III – uczniowie odpowiadają na pytania do momentu pozostania jednego ucznia.

Pytania do I etapu:

1. Jak się nazywały pierwsze bóstwa na świecie?
/Niebo – Uranos, Ziemia – Gaja/
2. Kim był Syzyf? /Władcą pięknego Koryntu/
3. Czym synem był Herakles? /Dzeusa i królowej Alkmeny/
4. Gdzie mieszkali bogowie? /na górze Olimp/
5. Jakie kwiaty były poświęcone bóstwom podziemnym? /narcyzy/

6. Kim była Ariadna? /młodziutka córka króla Minosa, zakochała się w Tezeuszu, przybyszu z Aten/
7. Kim był Dedal? /wynalazca, rzeźbiarz, architekt/
8. Co to jest mitologia? /zbiór mitów/
9. Czy Syzyf był zapraszany na Olimp? /tak/
10. Kim był Zeus? /władca bogów, ludzi/
11. Kto się narodził ze związku Uranosa i Gai? /tytani – sześciu olbrzymów/
12. Jak się nazywał pokarm bogów? /ambrozja/
13. Co dał Heraklesowi Hermes? /miecz/
14. Na jakiej wyspie mieszkał Dedal? /na wyspie Kreta, u króla Minosa/
15. Jak się nazywał olbrzymi pałac z licznymi korytarzami? /labirynt/
16. Gdzie zniknęła Persefona? /do świata podziemnego, Tartaru/
17. Co to jest Cerber? /trójgłowy pies strzegący wejścia do podziemnej krainy/
18. Jak się nazywał napój bogów? /nektar/

Pytania do II etapu:

1. Kim był Hades? /bóg podziemia, świata zmarłych/
2. Jak się nazywała bogini miłości? /Afrodyta/
3. Kim byli cyklopi? /młodzi bracia tytanów, wyglądali dziko i przerażająco, mieli jedno oko na środku czoła/
4. Dlaczego Uranos zrzucił cyklopów do Tartaru? /cyklopi byli szkaradni, Uranos nie mógł na nich patrzeć, nie słuchali jego rozkazów, byli zbuntowani/
5. Co dawały bogom ambrozja i nektar? /nieśmiertelność i wieczną młodość/
6. Za co został Syzyf ukarany? /za zuchwałość/
7. Czyją żoną była Alkmena? /Amfitriona, króla Teb/
8. Jak powstała Droga Mleczna? /kilka kropli mleka Hery rozlało się po niebie/
9. W jaki sposób okazało się po raz pierwszy, że Herakles posiada nadludzką siłę? /mając 10 miesięcy udusił 2 węże/
10. Z kim mieszkał Dedal u króla Minosa? /z synem Ikarem/
11. Gdzie chciał wrócić Dedal? /do rodzinnych Aten/
12. Kto zamieszkał w labiryncie? /Minotaur/

13. Jak wyglądał Minotaur? /potwór o ludzkim tułowi i głowie byka/
14. Co stało się na ziemi, kiedy Demeter wpadła w rozpacz? /zapanował głód/
15. Od kogo Demeter dowiedziała się o losie córki? /od wszytkowidzącego Słońca/
16. Kim był Posejdon? /władca mórz, opiekun rybaków i żeglarzy/
17. Jak się nazywał skrzydlaty posłaniec bogów? /Hermes/
18. Komu Gaja wręczyła kamienny sierp do walki z Uranosem? /Kronosowi/
19. Co robił Kronos ze swoimi dziećmi? /pożerał je/
20. Co to był obol? /drobna moneta, którą w starożytnej Grecji wkładano do ust zmarłych/
21. Co to była charonowa łódź? /łódź, którą starzec Charon przewoził zmarłych przez rzekę Styks do krainy zmarłych. Za swe usługi pobierał opłatę – obola, z którym dusza przybywała ze świata żywych/
22. Jaką książkę wybrał Herakles do czytania, kiedy odwiedził bibliotekę? /kucharską/
23. W co ubierał się Herakles? /w skóry zwierząt/
24. Z czym Herakles nigdy się nie rozstawał? /z maczugą/
25. Jak brzmiała przestroga Dedala do syna? /nie leciał za nisko, żeby fale nie zmoczyły piór i nie za wysoko, żeby słońce nie roztopiło wosku/
26. Czy Ikar postuchał ojca? /nie/
27. Kto zbudował labirynt? /Dedal/
28. Czym żywił się Minotaur? /mięsem ludzkim/
29. Gdzie skryła się Demeter po uzyskaniu informacji o córce? /w zapadłej pieczarze gór arkadyjskich/
30. Kto odnalazł Demeter w pieczarze gór arkadyjskich? /Hermes/
31. Kim była Atena? /bogini mądrości i wojny/
32. Kim był Apollo? /bóg sztuki, zwłaszcza poezji i muzyki/
33. W jaki sposób Rea uratowała Zeusa? /Rea po urodzeniu Zeusa wykąpała go w magicznej rzece i oddała pod opiekę Gai – matce Ziemi, aby nie pożarł go Kronos, a Kronosowi podała zawinięty w materiał kamień/
34. Kto wychowywał Zeusa? /nimfy/
35. Jakiego podstępu użył Syzyf, aby uciec z królestwa śmierci? /nakazał żonie, aby nie wyprawiała mu pogrzebu/
36. Z kim Syzyf z królestwa śmierci wraca na ziemię? /z Tanatosem – bogiem śmierci, aby mógł nakłonić złą żonę do sprawienia mu należnego pogrzebu/

37. W jaki sposób Herakles zdobył żonę? /król Teb – Kreon dał mu córkę za pokonanie wroga/
38. Kto sprowadził na Heraklesa atak szaleństwa? /Hera/
39. Co się stało z synem Dedala? /zginął, wpadł do morza/
40. Jak nazwano morze, do którego wpadł Ikar? /Morze Ikaryjskie/
41. Po co przybył Tezeusz na wyspę Kretę? /aby zabić Minotaura/
42. Co ofiarował Ariadnie budowniczy labiryntu? /magiczny kłębek nici/
43. Czy Tezeusz zabił potwora? /tak/
44. Co wymyślił Hades, aby Persefona musiała do niego wracać? /Hades podał Persefonie jabłko granatu, a ona zjadła kilka ziarenek, co wiązało się z państwem cieniów/
45. Co działo się ze światem, kiedy Persefona wychodziła z podziemia? /rośliny kwitły, trwała wiosna, wielka radość/
46. Gdzie Tezeusz pozostawił Ariadnę? /na bezludnej wyspie Naxos/
47. Kogo poślubiła Ariadna? /Dionizosa – boga wina/
48. Co oznacza związek wyrazowy „ikarowy lot”? /marzenie, śmiałe plany, które mogą skończyć się tragicznie/
49. Co Zeus z matką przygotowali dla Kronosa? /napój z gorzkich ziół/
50. Kogo ocalił Zeus? /rodzeństwo – Posejdona, Hadesa, Herę, Demeter, Hestię/

Pytania do III etapu: /bogowie rzymscy pytania od 1. do 9./

1. Jak się nazywał ojciec bogów, ludzi, świata i nieba? /Jowisz/
2. Jak się nazywał bóg wojny? /Mars/
3. Jak się nazywał posłaniec, bóg pasterzy, kupców, podróżnych? /Merkury/
4. Jak się nazywał bóg morza? /Neptun/
5. Jak się nazywał pan kowali? /Wulkan/
6. Jak się nazywała bogini łowów? /Diana/
7. Jak się nazywał bóg sztuki, muzyki, poezji? /Apollo/
8. Jak się nazywała bogini miłości? /Wenus/
9. Jak się nazywał bóg podziemia, świata zmarłych? /Pluton/
10. Jak miała na imię żona Zeusa? /Hera/
11. Kim był Hefajstos? /bóg ognia i kowali/
12. Z jakimi atrybutami przedstawiano Demeter? /kłosy, maki, narcyz/
13. Co uczynił Herakles pod wpływem szału? /zabił żonę, a dzieci udusił/

14. Kim była Pytia/Pitia/? /kapłanka, która odpowiadała w wyroczni na zadawane przez pielgrzymów pytania dotyczące przyszłości/
15. Dlaczego Herakles zaciągnął się na służbę do król Eurysteusa? /kazała mu Pitia – kapłanka/
16. Jakie było pierwsze zadanie zleczone przez króla Myken? /zabić hydrę lernejską/
17. Czyją ulubienicą była łania ceryntyjska? /Artemidy/
18. Dlaczego Herakles miał zabić wielkiego dzika? /dzik zagrażał ludziom i zwierzętom/
19. Od ilu lat nie była sprzątana stajnia Augiasza? /od 30 lat/
20. Co Herakles dostał od Apolla? /strzały/
21. Co Herakles dostał od Hefajstosa? /kołczan – futerał na strzały do łuku/
22. Co dała Heraklesowi Atena? /pancerz/
23. Z czego Herakles zrobił sobie maczugę? /z drzewa oliwnego/
24. Co oznacza zwrot „zostawić kogoś na pastwę losu”? /porzucić kogoś, nie troszcząc się o jego los/
25. Co oznacza związek wyrazowy „jabłko niezgody”? /przyczynę konfliktu, powód kłótni/
26. Co oznacza związek wyrazowy „w objęciach Morfeusza”? /być we śnie śnić/
27. Co oznacza związek wyrazowy „pięta Achillesa”? /czyjaś słaba strona/
28. Jaka pora roku przemijała na ziemi, kiedy Persefona odchodziła do Hadesa? /zima/
29. Na ile miesięcy Persefona wracała do Hadesa? /na 3 miesiące/
30. Kim byli Niebianie? /mieszkańcy Olimpu/

Literatura

1. Utwory i informacje dotyczące mitologii zawarte w podręczniku
A. Klimowicz, M. Derlukiewicz „NOWE Słowa na start!5” (rozdział „Mitologiczne krainy” – s. 200 – 241).
2. Władysław Kopaliński „Słownik mitów i tradycji kultury antycznej”.

Opracowała Grażyna Piętak
Szkoła Podstawowa w Radzięcinie